

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Ivlivm Avgvstvm & Septembrem

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinae, 1603

Martyrivm SS. Cypriani, Diaconi Antiocheni, prius Magi; ac Iustinæ virginis:
Ex eo quod extat apud Metaphrasten. Tempus paßionis patet infrà.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42728

*Miraculis
flore.*

Regis & Principum humeris translatum, honorificeque depositum eo loco, ubi pro meritis tanti patris superna gratia efficiendis & declarandis miraculis largius coruscat.

*Vide C. Baron. Notat.
ad Martyr.
Rom. qui i-
bidem quen-
dam errorē
Græcorum
castigat.
26. Septē.
Iustinae pa-
tria & Pa-
rentes.*

*Conversio
eius ad Chri-
stum.*

*Conatur ma-
trem Chri-
stianam fa-
cere.*

MARTYRIVM SS. CYPRIANI, DIA-
coni Antiocheni, prius Magi; ac Iustinae virgi-
nis: Ex eo quod extat apud Metaphrastem
Tempus passionis patet infra.

IUSTINA Aedesio & Cledoniam parentibus Antiochię oriunda, primò quidem cum cæteris idolorum cultoribus densis errorū tenebris inuoluta, cum aliquando Praylium diaconū Antiochenū de lapsu primi hominis deque Christi in terrā aduentu, & redemptionis nostræ mysterijs differentem audisset, statim damnata idolorum impietate, ad Christianæ religionis præstantiam animū adiecit. Hinc percepta tenui quadam veritatis luce, attentas quotidie aures diacono præbebat; summaque dulcedine diuinorum mysteriorum cognitione animum pascebat. Iamque ardebat desiderio incredibili matrem eorum participem facere, sine quibus ad veram salutem neminē pervenire posse intelligebat. Igitur die quodam, igne Sancti Spiritus vehementius incensa, matrem adiungens, Et cur, inquit, o mater, Deos hominum manibus fictos formatosque tanta superstitione colimus? Cur artificis opera adoramus? An tu ignoras Galilæos. (sic enim Christi assēclas illic habitantes vocare solēt) dijs nostris multò terribiliores esse (Si enim eorum quisquam idolis apparuerit, dii nostri eorum conspectum

etum sustinere nequeunt: imò protinùs in fugam versi, vel inuiti Christi potentiam confitentur. Mater verò his auditis filia suæ exitium timens, Vide, inquit, ò filia, ne hic tuus contemptus deorum ad patris aures dimanet. At verò filia nihil patris iram, nihil suppliciorum atrocitatem verita, salutare doctrinam matris auribus instillare pergebat; donec vi veritatis eius expugnata impietas, tacitam visa est præbere assensionem.

Posteà verò vna nocte, eadem quæ à filia audierat marito aperuit; qui animo fluctuans, filia pietatem insomnis cum admiratione pertractabat. Tandem diù multumque cogitationibus decertans, somno opprimitur; & ecce Christus angelica stipatus caterua visus adest, eumque hisce vocibus compellare: Venite ad me, quid fluctuatis? Venite, inquam, & regnum cælorum percipite. Hac visione omnis ab animo dubitatio ablata est; statim vnà cum vxore & filia Optatum requisivit Episcopum, ut ab eo salutari lauacro expiatus ad Christi castra iungeretur. Nec repulit sanè Aedesium Antistes, sed mirificè tanti viri, qui idolorum sacerdos magnum apud gentem illam nomen obtinebat, conuersione gauisus, eum vnà cum coniuge & filia Christianis sacris initiavit, Crucisque signo munitos armis salutaribus contra hostiles demonis insultus præclare instruxit.

Et quidem patre Aedesio anno vno & mēibus sex à percepta salute, vitæ munere cū laude sanctitatis defuncto, virgo Iustina (quæ antè regenerationis lauacrum Iusta dicebatur)

VVV 2 admi-

*Christus in
somnia appa-
ret patri
eum.*

*Aedesium pa-
ter Iustina
cum vxore
& filia ab
Optato Epi-
scopo bapti-
zantur.*

*Moritur piè
Aedesius.*

admirandis fidei clarebat virtutibus: quas hostis malignus varijs modis sibi expugnandas suscipiebat. Erat in ciuitate literarum candidatus quidam, Aglaidas nomine, honesto admodum loco, patricio genere natus & opibus præstans: qui visa Iustinæ pulchritudine, tanto illius amore incensus est, vt nihil non moliretur, quò cupitis eius amplexibus frui posset.

*Aglaidas
studiosus, in-
fidiatur pu-
dicitia S. Iu-
stinæ.*

*Egregiè ab
ea repellitur.*

*En vim a-
moris carna-
lis, diaboli
opera exci-
tati.*

Cumq; còstantè virginis animù neq; promissis neq; effœminatis blanditijs expugnare posset, demù haud exigua collecta iuuenum manu, ipsam in via aggressus per vim abducere conabatur; quo vel sic tandem hærentem visceribus pestem extingueret. Sed neque id quidem in-foelici ex animi successit sentetia. Statim namque vt hoc audax & nefarium facinus in ædibus matris innotuit, exierunt simul cum armis plurimi, ijque fortissimi: Quorum solo còspectu, iuuenis affecta in effusam fugam versi, miser Aglaidas, nullius rei alterius curam gerès, inter medios enses virginem amplectebatur: paratus omnia pati potius, quàm ab ea discedere. Ast illa impuram hominis mentem execrata; Crucis signum tãquam armâ opponens, collectis viribus repentè sese eius manib. excussit: proculq; eum à se reiiciens plurimis affecit còtumelijs: & vultum pugnis ac sputis egregiè foedauit. Et hæc quidem quanquã grauiæ essent & atrocità satis ad omnē amoris vim reprimendam, ille tamen, quòd ad extremam amoris processerat amentiam, hoc vnum tamen vel morte grauius putabat, Iustinã nò assequi. Igitur cum ad impuras cupiditates reprimendas planè inexercitatus esset, totum sese

desiderijs permisit, omniq[ue] forti & generosa
cogitatione reiecta, solum quod dolor & amor
suadebant, exequi statuit.

Erat iisdem temporibus Antiochiæ Cypria-
nus quidam arte magica instructissimus; qui *Cyprianus*
magnum nomen sapientiæ & eruditionis in *magus Anti-*
magicis rebus obtinebat. Eum inſolix iuuenis *ochia spon-*
adiit, & ingentib[us] oneratum promissis ad Vir- *det se Virgi-*
ginis animum impurissimi amoris facibus in- *nis animum*
ſtammandum prouocauit. Is verò ſupercilio e- *libidine in-*
ruditionis & ſapientiæ elatus, ſpouondit ſe *cenſurum.*
mox quidquid vellet effecturum, virginemq[ue]
ea amoris vehementia incenſurum, vt vltro et-
iam amplexus concupiſceret. Nec mora: Cy- *Conſulit de-*
prianus euocato ex malignis ſpiritibus vno, *monem Cy-*
quem promptè & alacriter ad hæc flagitia opè *prianus.*
ferre nouerat, exponit quod fieri velit. Ille
eum ſine cura eſſe iubet; tradit vaſculum peſti-
fero ſucco plenum; mandat vt eo virginis a-
ſpergat domum; & niſi omnia ex ſententia ſuc-
cedent, ſe de cætero deſpiciendum, & pro nul-
lo habendum pronunciat. Facit cuncta ex man-
dato magiſtri Cyprianus; aſpergit domum; ad-
hibet nefanda carmina; Virgo tentatoris ſen-
tit inſultum. Stupet illa; miratur inſolitam li- *Vehementer*
bidinis vehementia; ad preces conuertitur; *tentatur S.*
lachrymatur; Chriſtū adiutorem magicæ frau- *Iuſtina car-*
dis neſcia inuocat. Sed creſcit magis indè ac *nalibus deſi-*
magis in virginali pectore amoris flāma. Ne- *derijs.*
que tamen deſpondet animum generoſa vir-
go; quin potiùs fide, precibus, alijsq[ue] ſpirita-
libus armis vndiq[ue] tecta, carnem inſtantiùs *Ea fortiter*
edomat, hoſtemq[ue] infringit; ac tandē pudore *ſuperat.*
affectum cum magno metu in fugam cōuertit.

*Crucis signū
demonibus
intolerandū*

Ille autem ad Cyprianum reuersus, cū se victum fateri erubesceret, varijs anfractibus se circumagebat; sed à Cypriano cū vrgeretur, Vidi, inquit, quoddam signum quod vehementer horruī, neque vllō modo vires illius sustinui. Illo ergō sic condemnato, mox alius priore ad agendum longē peritior accersitur dæmon: qui tamen similibus propulsatus armis cum dedecore, ad eum qui miserat, redijt. Post hæc princeps dæmonum, acre suis minitans supplicium, accessit: Cyprianumque solatus, haud dubiam ei de virgine spondit victoriam.

*Dæmon sub
specie mulie-
ris virginem
Iustinam co-
natur euer-
tere.*

Is igitur noua fraude & calliditate instructus, sumpto muliebri habitu, magno sub prætextu pietatis virginem adiit: simulans se eodem virginitatis desiderio inflammata scire cupere, qua ratione hostiles insidias euitare posset. Cumq; virgo sancta multa eximæ pietatis documenta proferret, dæmon humana specie tectus, inter verba ad matrimonij dignitatem tanquā tutiorem salutis viam sermonem conuertit, ac valido argumento, carnalem copulam Deo magis quā virginitatis votum gratam esse contendit. Quo audito, Iustina dæmonis insidias pertimescens surgit; ac Crucis trophæo de more se consignans, mox dæmonem, quem verē puellam existimabat, euaniuisse conspicit.

*Crucis signo
fugatur dæ-
mon à S. Iu-
stina.*

*Cyprianus
conuertitur
ad Christum.*

Post quæ dæmonum ille princeps ad Cyprianum redire compulsus & fateri coactus est, sola Crucis virtute in fugam se conuersum esse. Quo cognito, Cyprianus prudenter secū hoc modo philosophari: Si tantæ virtutis est Cru-

eifixus, vt solo Crucis signo inimici eius in fu-
 gam vertantur, quanta demùm amentia est, co-
 relicto, illius sequi inimicos, qui nulla virtute
 præditi tam facilè terrentur? Hæc secum saga-
 ci mente pertractans, assumptis sceleratæ artis
 suæ libris, Anthimum, qui tunc temporis An-
 tiochenam cathedram tenebat, supplex adiit:
 eumque per Christi merita & vulnera cum la-
 chrymis orauit, vt impietatis quibus constri-
 ctus tenebatur vincula dissolueret, lustralibus-
 que expiatum aquis in Christi Ecclesiam pœ-
 nitentem reciperet: ac protinus magiæ libros
 igni consumendos illi tradidit. Anthimus, visa
 viri humilitate animique dolore, gementem
 supplicatoremque recepit. Receptus intrà Eccle-
 siæ fores Cyprianus, totam noctem in confes-
 sione, gemitibus & lachrymis exegit: nihil non
 faciens vt scelerum suorum veniã & Christi gra-
 tiam perfectè mereretur. Cumq; Asterius dia-
 conus, cæteris catechumenis iam eiectionis, eum
 pariter exire iuberet, ille & Christi & suæ sa-
 lutis amore incensus, negauit se foras iturum,
 nisi omnibus Christianæ religionis initiatus
 mysterijs, verus Christi Iesu seruus diceretur.
 Qua viri alacritate & charitate gauisus An-
 thimus, protinus eum catechesi instruxit;
 diuinoque expiatum baptismo, octauo die
 præconem verbi instituit: vicesimo aut sub-
 diaconum, tricesimo verò diaconum ordinauit.

Iustinam verò virginem animo sanè per o-
 mnia generosam diaconissarum in numerum
 retulit: virginumque cœtui matrem dedit, &
 cuncta alia cælestis disciplinæ domicilia spi-
 ritualibus armis præclarè muniit. Orthodoxæ

V v v 4

verò

a Clauis is
 Antiochenus
 Antistes an-
 no Christi
 293 etc. vt
 patet 2. To-
 mo Annal.
 C. Baron.

Magni ze-
 lus Cyprianus
 magi.

Anthimus
 ordinat Cy-
 prianum Dia-
 conum.

Item Iusti-
 nam diacon-
 issam.

verò fidei aduersarios quotidie diuini verbi
tuba ad certamen & salutem prouocabat; adeo
vt breui extirpatis gentilium erroribus lux
veritatis ubique splenderet. Hæc cum dæmo-
nem incredibili furore ad vindictam de Cy-
priano sumendam stimularent, Diocletianum
(qui tunc Romanis leges præscribebat) excita-
uit, vt Antiochenum Cyprianum, Christiano-
rum Diaconum exilio damnet. Damnatu
vnà cum Iustina cum nec siquidē ab opere Eu-
angelij cessaret, fuit nomen eius ad Eutolmiū
Comitem Orientis delatum; qui Cyprianum
virginemque Iustinam in vincula coniecit: &
tribunali suo Damasci præsentari mandauit.
Ibi interrogatus Cyprianus, qua de causa de-
sertor deorū & magicæ artis contemptor nunc
tanta cupiditate Crucifixum prædicaret, alios-
que quamplurimos à cultu deorū abductos ad
Christiana sacra traderet, ita respondit Co-
miti, vt facile deorum vanitatem, si furorem
non nihil posuisset, intelligere potuisset, Sed
Comes, cuius animus impotenti iræ domina-
tu oppressus tenebatur, cum luculētis Cypria-
ni rationibus respondere nō posset, iussit eum
suspensum discerpi: Iustinæ verò os oculosque
verberari. Sed non potuit eorum virtus Christi
sanguine fundata vllis terri supplicijs: quin
multò constantius & Christum confiterentur,
& Comitē impietatem execrarentur.

Hinc Tyrānus, abiecta victoriæ spe, Cypria-
num quidem in carcerem, Iustinam verò in Te-
rentinæ, quod dicitur, monasteriū includi ius-
sit. Indē opportuno tempore ad secundam
producti examinationem, cum blādicias æque
ac mi-

*Sic sentit Ba-
ronius in No-
tat hac die.*

*Cyprianus
post exilium,
& Iustina
ab Eutolmio
in carcerem
mittuntur.*

*Sancti mar-
tyres atroci-
ter crucian-
tur.*

ac minas generosa animi virtute contemne-
rent, in sartagine pice & bitumine horri-
biliter accensam missi sunt. Sed nihil sanctis
flammarum incendium, nihil foetor fumusque
pice nocuere; prorsus ut eo spectaculo stupe-
factus Comes, praestigijs daemonum eos defen-
di clamaret. Aderat Athanasius quidam homo
gloriae praeter modum cupidus; qui Eutolmij a-
mentiam ut magis foueret, & gratiam aliquam
apud eum iniret, exclamans ait: Ego mox Chri-
sti vestri arguam imbecillitatem. Haec dicens,
inuocato Ioue & Aesculapio, furibunda men-
te eandem in sartagine insiliit; existimans se
pari ratione cum sanctis vim ignis repressurum
Sed momento a voracibus absumptus flammis
dignas suae stultitiae poenas tulit.

*Mittuntur
in Sartagine.*

*Temeritatis
& blasphemiae poenas
tulit Athana-
sius quidam.*

Videns ergo Iudex res adeo novas & stupe-
das, & ignem, tamquam ratione praeditum, ami-
cum ab inimico discernentem, vix mentis suae
compos omnisque consilij inops, sanctos mar-
tyres Nicomediam ad Imperatorem a Diocle-
tianum, qui tunc rerum potiebatur, transmi-
sit; qui lectis Eutolmij literis, cum martyres
per omnia suppliciorum genera inuictos in-
telligeret, capitis in eos sententiam tulit. Fuere i-
lico generosi athlete Christi ad certamen pro-
pter fluuium Gallum, ingenti multitudine ad
spectaculum concurrente, deducti. Et quidem
eo ut peruentum est, Cyprianus de foeminea
imbecillitate sollicitus, Iustinam luculenta or-
atione confirmatam ad certamen praemisit.
Qua glorioso fine coronata, Cyprianus in-
credibili cum gaudio eam sequutus, eandem
martyrij palmam adeptus est. Iacētibus autem

*a Reperitur
Diocletianus
cum Maxi-
miano fuisse
Nicomedie
anno Christi
302. (Tom.
2. Annal. C.
Baronij) ibi-
demque tum-
seuissimam
de Christia-
nis carnifi-
cinam exer-
cuisse.*

Item Theodistus, propter verba paucissima.

Sacra eorum reliquiae Romanam transferruntur. Miraculis eoruscant.

Vide Not. C. Baron. ad Martyr. Rom. ac Tom. I. Annal.

27. Septē. Patria & Parens SS. Cosmae & Damiani.

humī sanctorum corporibus, cum die nocteq; impij excubarent custodes, nemo eorum reliquias tollere & honore sepulturæ afficere audebat. Acciderat namque cum in martyres iā lata fuisset sententia ut quidam illac iter habens, cui nomen Theodistus, vidensq; sanctos ad supplicium abduci, solummodò diceret: Quam iniuste sancti illi, morti adiudicati fuere. Hæc simulatq; dixisset mox eum affessor Felicius, qui supplicio præerat, ex equo deiecit, paremque Christi martyribus ei quoque mortem attulit. Porro multo post tempore, sacra eorum reliquiae fuere Romanorum quorundam studio & vigilantia, qui in transmarinas regiones iter fortè habebant, Romam transuectæ; & honorificè admodum tumulatæ: affatim curationes, non Romanis solum, sed etiam ijs, qui illuc veniunt ex omni parte, præbentes quotidie.

MARTYRIVM SS. COSMAE ET DAMIANI ac fratrum eorundem Antimi, Leontij, & Eupropij: Ex eo quod est apud V. P. Laurent. Surium. fide dignissimum Tempus passionis patet infra.

TEMPORIBVS Diocletiani & Maximiani in ciuitate Aegæa, Theodota, insigni pietate matrona, geminos fratres Cosmam & Damianum enixa est. Qui ab ipsa genitrice vnà cum lacte pietate imbuti, ac tādē artium disciplinis eruditi, mirabilem à Deo gratiam consecuti sunt. Nullum enim nō morborum genus eorum cedebat virtuti; ægritudines & infirmitates omnes ad tactum illorū fugā.